

Ο πήχης της Μπιενάλε έχει ανέβει

Στόχοι και προκλήσεις για τη φετινή διοργάνωση, έτσι όπως διατυπώνονται από τις επιμελήτριες του κεντρικού της προγράμματος

ΤΗΣ ΧΑΪΔΩΣ ΣΚΑΝΔΥΛΑ

Αυλαία «σπκώνει» σήμερα, με αξιώσεις, η μεγαλύτερη εικαστική διοργάνωση της πόλης, η Μπιενάλε Σύγχρονης Τέχνης. Υπό το φετινό της θέμα «Πράξεις: Τέχνη σε αβέβαιους καιρούς», η δεύτερη διοργάνωση της Μπιενάλε συγκεντρώνει περίπου 200 καλλιτέχνες από 39 χώρες, παρουσιάζοντας τα έργα τους σε 28 χώρους της πόλης.

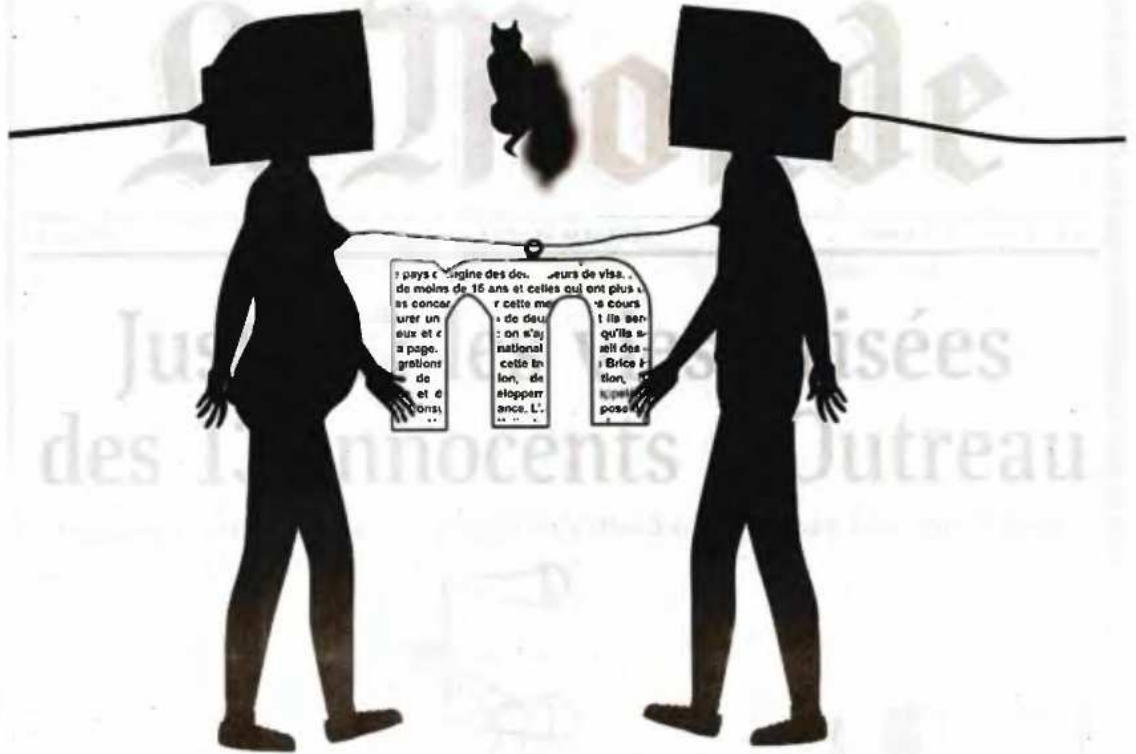
Συνεργατικά πρότζεκτ

Τα κύρια σημεία στα οποία διαφοροποιείται περισσότερο ή λιγότερο αυτή η διοργάνωση σε σύγκριση με την προηγούμενη αναπτύσσει στον «ΑτΚ» η Συναγώ Τσιάρα, διευθύντρια του Κέντρου Σύγχρονης Τέχνης και επιμελήτρια του κεντρικού προγράμματος της Μπιενάλε, μαζί με τις Gabriela Salgado και Bisi Silva. «Ο πήχης έχει ανέβει από κάθε πλευρά. Επιμελούμαστε μία κοινή έκθεση και οι τρεις επιμελήτριες. Στην επιλογή των καλλιτεχνών καταλήξαμε από κοινού, μέσα από τις προτάσεις της καθεμιάς. Συνειώς, δε θα δείτε διαφορετικές τοποθετήσεις της καθεμιάς μας στο θέμα της "Πράξης", ακριβώς επειδή πιστεύουμε ότι θα πρέπει να εμπλέκονται οι καλλιτέχνες, οι γενιές και τα καλλιτεχνικά είδη στα οποία ανήκουν. Δίνουμε μεγάλη έμφαση στα συνεργατικά πρότζεκτ των καλλιτεχνών. Μας ενδιαφέρει η συμμετοκτικότητα, όχι μόνο στη σχέση του θεατή με τον καλλιτέχνη, αλλά και ως μορφή παραγωγής του καλλιτεχνικού έργου».

Στο σημείο της επιλογής των καλλιτεχνών η συνεπιμελήτρια της Μπιενάλε, Bisi Silva, τοποθετείται ως εξής: «Η επιλογή και η διαφορετικότητα των καλλιτεχνών που συμμετέχουν στην έκθεση αυτή θυμίζουν πολύ τον ταξιδευτή και τυχοδιώκτη Marco Polo, καθώς κάθε καλλιτέχνης διηγείται την ιστορία του στο κοινό με σκοπό να προσδιορίσει τη δική του αλήθεια. Σε συνθήκες αβεβαιότητας και αναζήτησης της αλήθειας, οι καλλιτέχνες έχουν τη δυνατότητα να μην προσφέρουν λύσεις, αλλά να παρουσιάσουν ορισμένα από τα κρίρια ζητήματα που χαρακτηρίζουν τη σύγχρονη κοινωνία -είτε πρόκειται για τη μνήμη, την ιστορία, τη μετατόπιση είτε για τον παγκόσμιο καπιταλισμό, τον καταναλωτισμό, το περιβάλλον ή την αστική ανάπτυξη- και καλούνται να αμφισβητήσουν τα κεκτημένα δικαιώματα».

Εθελοντισμός

Το θέμα της χωροταξικής διασποράς, αλλά και της διάχυσης στο ευρύτερο, κυρίως νεανικό, κοινό είναι κεφαλαιώδους σημασίας για κάθε έκφραση πολιτισμού, όπως εξηγεί στον «ΑτΚ» η κ. Τσιάρα. «Η φετινή Μπιενάλε είναι πιο "πυ-

Ο καλλιτέχνης Samba Fall εμπνευστηκε από τα spam e-mail που δεχόταν. Video εγκαταστάσεις του και έργα animation παρουσιάζονται στο κεντρικό πρόγραμμα της Μπιενάλε.

κνή» ως προς το χωροταξικό της. Υπάρχει ένας πυρήνας χώρων που είναι το λιμάνι, οι πέντε αποθήκες του, ενώ προτείνουμε ακόμη μια διαδρομή στο ιστορικό και εμπορικό κέντρο της πόλης, με άξονα τα οθωμανικά μνημεία και την Αγιορείτικη Εστία. Στόχος μας είναι να εντοπίσουμε και να αναδείξουμε τη διάφορα πολιτισμικά στρώματα αυτής της πόλης.

«Η πρόσκληση στους εθελοντές πήγε πάρα πολύ καλά. Οι νέοι αυτής της πόλης είναι η "μαγιά" και συντελούν καταλυτικό στο να ανοιχτεί η Μπιενάλε στον κοινωνικό ιστό της πόλης. Βέβαια, πάντα είχαμε τη συνεργασία όλων των φορέων αυτής της πόλης - και αυτό οπωσδήποτε εγγυάται μία διάχυση. Αλλά η διάχυση δεν μπορεί να γίνεται μόνο σε επίπεδο θεσμικό, αλλά πρέπει να γίνεται και σε επίπεδο ανθρώπινων σχέσεων. Αυτήν τη φορά είμαστε πιο κοντά στο στόχο μας».

Η έτερη επιμελήτρια, κ. Salgado, διεκδικεί για την επίδραση που θα μπορούσε να έχει μία έκθεση διεθνούς σύγχρονης τέχνης

στη Θεσσαλονίκη, σε καιρούς οικονομικής και κοινωνικής αστάθειας, απαντώντας η ίδια. «Ο Ουρουγουανός ζωγράφος Joaquín Torres Garcí a το 1936 τοποθέτησε ανάποδα το κάρτη της Νότιας Αμερικής και ονόμασε το έργο του "Ο Βορράς μας είναι ο Νότος". Με αυτό το απλό στρατήγημα, έθεσε μία απλή, αλλά ριζοσπαστική ιδεολογική πρόταση: ο επανασκεδιασμός των οικονομικών και κοινωνικών προτύπων συνεπαγόταν μία επικεντρωμένη εστίαση στον πολιτισμό του εδω, εκφράζοντας την ανάγκη για διανοητική και πολιτιστική ανεξαρτησία από το Βορρά-εκεί».

«Η εμφάνιση μεσαιών και μικρών διαστάσεων Μπιενάλε στην Ανατολή, το Νότο και πέρα από τα όρια των χωρών του κυρίαρχου ρεύματος, τείνει να σηματοδοτήσει μία παρόμοια ευκαιρία. Η αρχή αυτή σίγουρα εμπνέει τη νεόκομη Μπιενάλε της Θεσσαλονίκης επαναποθετώντας την στο διαφορετικό κάρτη της Νότιας Ευρώπης, πολύ κοντά στη Μικρά Ασία, στα Νότια Βαλκάνια και έξω από τα όρια

του βασικού κυκλώματος των Μπιενάλε».

«Ωριμη» η Θεσσαλονίκη

Στην κριτική άποψη που είχε ακουστεί έπειτα από το τέλος της περασμένης διοργάνωσης σε σχέση με το κατά πόσο μια πόλη όπως η Θεσσαλονίκη «χωρά» μια Μπιενάλε, η κ. Τσιάρα απαντά ξεκάθαρα:

«Η Θεσσαλονίκη έχει το κατάλληλο μέγεθος για μία τέτοια διοργάνωση. Η Μπιενάλε ούτε χάνεται αλλά και μπορεί να αποκτήσει ρίζες. Νομίζω ότι η πόλη όχι μόνον είναι έτοιμη αλλά και πολύ ώριμη για να δεχτεί ένα τέτοιο μεγάλο καλλιτεχνικό γεγονός. Από τα ερεθίσματα που δέχομαι από τον κόσμο όλα αυτά τα χρόνια που εργάζομαι στο μουσείο, πιστεύω ότι αναπτύσσεται, καλλιεργείται ένα κοινό το οποίο αναζητά ολοκληρωμένες και σοβαρές προτάσεις, που δεν αρκείται πια σε ορισμένες εκθέσεις ή εκδηλώσεις εθνικού χαρακτήρα, αλλά θέλει και ζητά από εμάς να επιχειρήσουμε να συνομιλήσουμε στο διεθνές σκηνικό».